Les 3.5

We hebben oor voor elkaar

Doel Blok 3

Leerlingen leren belangrijke communicatieve vaardigheden, zoals duidelijk communiceren, goed luisteren, vragen stellen, verplaatsen in het gezichtspunt van een ander, verschil van mening overbruggen.

Leskern

De leerlingen houden een vergadering, om alles wat ze hebben geleerd in dit blok toe te kunnen passen.

Woorden

de vergadering, vergaderen, de voorzitter, het besluit

Hulpzin

- De hulpzinnen uit de vorige lessen

Materialen

- Illustraties uit de vorige lessen
- Illustratie Het besluit
- Illustratie Tafelrondje per tweetal
- Een belletje of hamer om de vergadering te openen en te sluiten
- Muziek voor de binnenkomer, eventueel

Voorbereiding

- Bereid het onderdeel De vergadering voor.
- Kies één van de drie werkvormen en verzamel de materialen die daarvoor nodig zijn.
- Zet muziek klaar om af te spelen (waarop de leerlingen kunnen rondlopen). Kies bijvoorbeeld muziek uit landen waar de leerlingen vandaan komen.

Agenda

- **Binnenkomer**
- **Wat gaan we doen en leren?**
- **Wat is er nodig?**
- **De vergadering**
- **Wat hebben we gedaan en geleerd?**
- **Afsluiter**

Binnenkomer

Doe een binnenkomer, bijvoorbeeld onderstaande.

Bewegen op muziek

De leerlingen staan in het midden van de klas, waarbij voldoende ruimte is om te bewegen. Zet de muziek aan en laat de leerlingen op de muziek bewegen. Zet de muziek uit en zeg Freeze (bevries). U staat meteen stil. Laat de leerlingen ook stil staan. Herhaal dit een aantal keren en misschien bij verschillende fragmenten van liedjes.
Laat de leerlingen op de muziek weer gaan zitten. En maak een bruggetje van de binnenkomer naar wat er de vorige lessen is gedaan en geleerd.

Wat gaan we doen en leren?

Haal aan de hand van de Blokposter en/ of Vreedzame School tafel op waar de vorige lessen over gingen. Gebruik hierbij de illustraties uit de eerdere lessen.
Dit is de laatste les van Blok 3 We hebben oor voor elkaar. We hebben geleerd hoe we goed met elkaar kunnen praten. Vandaag gaan we dat gebruiken in een **vergadering**.

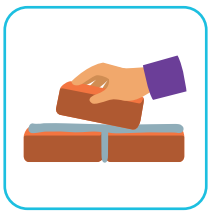
Een vergadering is een groepsgesprek om ideeën voor iets te bedenken, je mening te geven en soms neem je samen een **besluit**. Laat de illustratie Het Besluit zien. *Als je een besluit neemt, weet je wat je wilt. Je hebt er dan eerst goed over na gedacht.*

Wat is er nodig?

We gaan **vergaderen**, *omdat we op onze school willen dat alle leerlingen kunnen meepraten en mee kunnen beslissen over dingen die belangrijk zijn voor jullie.*
Laat de agenda zien voor de vergadering.
Bij een vergadering is altijd een agenda, net als bij de lessen, daarin staat waar we over raten.
Laat zien welk onderwerp er gekozen is voor deze keer.
Bij een vergadering is ook altijd een **voorzitter**. *De voorzitter leidt de vergadering. Hij of zij vertelt waarover we gaan praten en hoe we dat doen. Vandaag ben ik de voorzitter. We gaan nu echt beginnen!*

De vergadering

Bedenk hoe u het onderwerp dat u met de leerlingen heeft gekozen (zie les 3.4) wilt inleiden. Wat moeten de leerlingen erover weten? Wat is de bedoeling van de vergadering: 1. Ideeën geven, 2. Je mening geven? en/of 3. Een besluit nemen?
Zorg dat dit helder is, anders weten leerlingen niet op hoe er over het onderwerp gepraat moet worden en wat het gesprek moet opleveren.

Open de vergadering door bijvoorbeeld een belletje te rinkelen of met een hamer te slaan. Een vast ritueel maakt duidelijk dat een speciaal soort groepsgesprek begint; de groepsvergadering. Wijs op de agenda, noem het onderwerp en maak het indien nodig visueel. Leid het onderwerp in (tussen haakjes staat steeds een voorbeeld uitgewerkt).
Bepaal afhankelijk van uw groep welke werkvorm u kiest.

Werkvorm 1:
- Waar gaat het over? (Regels voor de schommel)
- Wat is de vraag? (Welke regels zijn nodig om te zorgen dat veel leerlingen in de pauze op de schommel kunnen?)
- Wat is de bedoeling van de vergadering? (Ideeën bedenken / je mening geven/ een besluit nemen. Goede ideeën noemen voor regels.)
- Wat gebeurt er met jullie ideeën? (Deze week vergaderen alle groepen. De schoolpleincommissie bekijkt alle ideeën en kiest de beste regels eruit. Ze presenteren volgende week de regels tijdens de weeksluiting.)

Maak tweetallen (en evt. een drietal). We doen *Tafelrondje per tweetal*. Laat de illustratie *Tafelrondje per tweetal* zien. Elk tweetal heeft één blad papier en één pen. Vraag de leerlingen ideeën te bedenken over het gekozen onderwerp. Geef kort denktijd. De leerling met het kortste haar mag beginnen.
De leerlingen schrijven (of tekenen) om de beurt ideeën op. Tot slot laat u ieder tweetal in de kring vertellen welke ideeën zij uitkozen.
Vat de ideeën samen en geef de groep een opsteker voor hun inzet. (Vertel dat de pleincommissie de ideeën gaat bekijken en dat u benieuwd bent welke ideeën uiteindelijk gekozen gaan worden.)
Sluit de vergadering door met het belletje te rinkelen of met de hamer.

Werkvorm 2:
- Waar gaat het over? (Sommige leerlingen hebben last van elkaar op het plein. De bal van het voetbal komt vaak tegen leerlingen aan die touwtje springen bijvoorbeeld. Dat is niet fijn.)
- Wat is de vraag? (Jullie doen graag een paar spellen op het plein. Schrijf of teken ze op het bord. Hoe zullen we die goed verdelen over het plein?)
- Wat is de bedoeling van de vergadering? (Geef op de plattegrond van het plein aan waar je elk spel het beste kunt spelen. Deze plattegrond kunt u of de pleincommissie maken.)
- Wat gebeurt er met jullie ideeën? (Deze week vergaderen alle groepen. De pleincommissie bekijkt alle plattegronden en maakt een plan voor het plein. Ze presenteren volgende week de regels tijdens de weeksluiting.)

Vat de ideeën samen en geef de groep een opsteker voor hun inzet.
Sluit de vergadering met het belletje of de hamer.

Werkvorm 3:
- Waar gaat het over? (Er willen vaak teveel leerlingen op het klimrek.)
- Wat is de vraag? (Willen jullie je mening geven over een paar regels? Deze kunnen vooraf door een pleincommissie bedacht zijn.)
- Wat is de bedoeling van de vergadering? (Stemmen over de regels, vinden jullie de regels goed? Zijn jullie het ermee eens of niet mee eens. Laat de illustratie Eens en Niet mee eens zien.)
- Wat gebeurt er met jullie meningen? (Deze week vergaderen alle groepen. De pleincommissie bekijkt welke regels alle groepen het beste vinden.)

Laat de regels nu één voor één zien. Maak ze visueel of speel uit welk gedrag er met de regel bedoeld wordt. Laat bij elke regel leerlingen hun duim opsteken als ze het een goede regel vinden. Vinden ze het geen goede regel, dan gaat de duim omlaag. Vraag eventueel naar een aanpassing van de regel. Eén leerling noteert de scores op het bord. Doe dit met alle regels.
Trek conclusies over de regels: *Over welke regel zijn we het allemaal eens? Over welke niet?*
Laat een leerling de conclusies bij de pleincommissie afleveren.
Sluit de vergadering door met het belletje te rinkelen of met de hamer.

Wat hebben we gedaan en geleerd?

Vandaag hielden we een vergadering. We vergaderden over … Dat doen we vaker, omdat we het op school belangrijk vinden dat jullie meedenken over dingen die voor jullie belangrijk zijn.
Vraag leerlingen kort naar reacties over hoe de vergadering verliep. *Is er goed naar elkaar geluisterd? Lieten we elkaar uitpraten? Kon je je mening geven?*
Pak de Blokposter erbij en geef aan dat dit de laatste les was van Blok 3 We hebben oor voor elkaar. Bekijk met de leerlingen welke illustraties zichtbaar moeten blijven in de klas.

Afsluiter

Doe een afsluiter, bijvoorbeeld onderstaande.

Ballen in de lucht
De leerlingen staan in de kring. U gooit de Vreedzame Schoolbal naar een leerling en noemt daarbij de naam van de leerling. De leerling mag nu de bal naar een andere leerling gooien waarbij hij de naam noemt van deze leerling. Ga zo door tot iedere leerling de bal heeft gehad en de bal weer bij u is.

Laat de leerlingen nu de bal volgens dezelfde route gooien. Na twee namen gooit u er een tweede bal achteraan. Het is nu de kunst om de ballen elkaar niet te laten raken en steeds goed op te letten, omdat je een tweede bal kunt verwachten.

Leerkrachtgedrag

- Blijf de aandachtspunten van goed luisteren de komende tijd benadrukken.
- Geef opstekers voor goed luistergedrag.
- Verwijs naar de illustraties om leerlingen te herinneren aan goed luistergedrag.
- Laat geregeld ook leerlingen luistergedrag observeren, ook tijdens een groepsvergadering.
- Laat ouders eventueel aanwezig zijn bij een groepsgesprek / groepsvergadering, zodat ze kunnen zien op welke manier er gecommuniceerd wordt in de groep en wat u hierin belangrijk vindt.

Vervolgactiviteiten

Groepsvergadering

Houd regelmatig een groepsvergadering over betekenisvolle onderwerpen die hoge betrokkenheid oproepen. Vraag ook de leerlingen naar vergaderonderwerpen. Kies eventueel één van de drie werkvormen om de vergadering vorm te geven.
Neem de leiding als voorzitter: geef beurten, vraag naar argumentatie, vraag na wat anderen ervan vinden, vat samen. De leiding die u neemt hangt natuurlijk samen met het type vergadering.
Noem iedere vergadering een kijkpunt waar na afloop op wordt gereflecteerd. Bijvoorbeeld: heeft iedereen zijn mening kunnen geven? Hebben we goed naar elkaar geluisterd?

Hieronder vindt u een opzet voor de agenda:

Agenda:

- Opening van de vergadering
- Agenda
- Het onderwerp inleiden:
  - Waar gaat het over?
  - Wat is de vraag?
  - Wat is de bedoeling van de vergadering?
    (ideeën bedenken/ je mening geven/ een besluit nemen)
- In gesprek over het onderwerp
  Kies coöperatieve werkvormen, zodat alle leerlingen actief meedenken en betrokken zijn.
- Plenair delen van de ideeën / stemmen / een besluit nemen.
- Afronding: opstekers van u als voorzitter en van de leerlingen over wat er goed ging. Afspraken voor de volgende groepsvergadering.
- Sluiten van de vergadering